

Alver kommune

Bergen 1. februar 2023

Forslag til temaplan Strategisk Næringsplan 2023-2035 med handlingsprogram 2023-2024 for Alver kommune - Høringsmerknader fra Invest in Bergen

Vi viser til aktuelt planforslag til Strategisk Næringsplan for Alver kommune. Næringsplanen skal tydeliggjøre næringspolitikken og har konkrete innsatsområde og tiltak for de to neste årene. Utvalg for næringsutvikling og drift vedtok i møte 07.12.2022, sak 053/22, å legge ut planforslag for Strategisk næringsplan til offentlig høring og ettersyn. Frist for å sende inn skriftlig merknad er 20. februar 2023.

Vedlagt følger høringsuttale fra Invest in Bergen med merknader til det enkelte kapittel i planen. Vi viser også til tidligere merknader til Kommuneplanens Samfunnsdel (KPS) og planforslag til Kommuneplanens Arealplan (KPA) som grunnleggende styringsdokumenter for temaplan Strategisk Næringsplan.

Merknader til kapittel 1 innledning

Invest in Bergen støtter det metodiske grepet planen er bygget opp på. Etter vårt syn er det et godt grep å la næringsplanen være en form for handlingsplan for tema næring med utgangspunkt i Kommuneplanens Samfunnsdel (KPS) og etterfølgende Kommuneplanens Arealplan (KPA).

Planforslaget legger til grunn høye ambisjoner og tydelige visjoner fra overordnet KPS:

«nasjonalt tyngdepunkt for vekst og utvikling innen grøn industri». – Les Mongstad.

Planen blir derfor enkel å måle effekt av - særlig når grepet videre er å sette fokus på det som kommunen kan gjøre noe med – her formulert som «hovedsak være konsentrert om kommunen si rolle i tilrettelegginga for næringsutvikling».

Ulempen er selvsagt at en etablerer tilsvarende stor fallhøyde dersom en ikke klarer å følge opp målformuleringen

I neste kapittel sier planen noe om hvordan realisere målene. Vi er enige i rolleavklaringen slik den fremkommer i kapittel 2.6. («korleis skal kommune bidra?»)

Vi leser dette som planmyndighet. Dette er kanskje det viktigste næringspolitiske virkemiddelet kommunen har, nemlig å sette av arealer til næringsformål gjennom juridisk bindende planer.

Dette vil bli ytterligere kommentert både som merknader til kapittel 3 om strategidelen og til kapittel 4 om handlingsdelen (sikre oppfølging av gjenstående reguleringsplanlegging i Mongstad Industrial Park).

Avsnittet om medvirkende aktører i prosessen viser at viktige lokale aktører har vært med i utformingen av planforslaget. Vi kan ikke se at Invest in Bergen har blitt forespurt om å delta her. Vi regner oss som kommunens verktoy i slike saker –og ville funnet det naturlig om vi ble forespurt om å delta i en slik prosess.

Merknader til kapittel 2 Analysen

Vi sier oss enige i gjennomført analyse inkludert aktuelt utfordringsbilde.

Det er utført en god beskrivelse av hovedutfordringene (kapittel 2.4). Det pekes på at utfordringer er knyttet til tilgang på relevant kompetanse over tid, men kanskje også ved enkeltetableringer. Det er viktig å legge planer for hvordan dette kan løses og at situasjonen kan forbedres, uten at dette «flagges» i konkrete kommende aktuelle lokaliseringssaker. I slike tilfeller må vi argumentere for at prosesskompetanse og skiftkompetanse er sterkt til stede, og at Nordhordland er innenfor Bergensregionens arbeidsmarkedsregion.

Vi deler 100% de utfordringene som skisseres opp mot areal, infrastruktur og bærekraftig industri, og vil kommentere grep for å ta hånd om disse utfordringene i strategi- og handlingsdelen av planen.

Jf. ellers kommentaren foran til «korleis kan kommunen bidra» (kapittel. 2.6)

Merknader til kapittel 3 Strategidelen

Strategidelen er altså en stadfesting av næringskapittelet i vedtatt KPS med føringer for pågående prosess med utforming av KPA, herunder at «Alver har eit berekraftig næringsliv med Mongstad som Norges fremste industriklynge»

Ut fra dette vil vi gjenta våre innspill til de to planprosessene:

Verksemdene på Mongstad/i Fensfjord-bassenget er ei leiande nasjonal industriklynge for grøn industriutvikling.	Vi skal samarbeide med bedriftene for å sikre rammevilkår for bærekraftig industriutvikling. Vi skal ha byggeklart næringsareal med tilhørende infrastruktur.
--	--

I høringsmerknaden til KPS skriver vi at dette gir sammen med merknader under prinsipper for arealbruk, klare føringer for kommende Kommuneplanens arealdel (KPA) og videre detaljplanarbeid, noe som altså er fulgt opp.

Vi skriver videre at det fremdeles er store næringsarealer i Mongstadområdet som er avsatt til næringsformål i gjeldende KPA som ennå ikke er ferdigregulert. Det er viktig å sikre denne arealreserven framover, og gjerne sørge for ferdigregulering av arealene før den konkrete etterspørselen dukker opp. Erfaringsvis har næringslivet relativt kort tid på sine forventede utbyggingsplaner for et gitt prosjekt.

Videre om arealer:

KPS legger også til grunn en viktig målsetning om fortetting og utvikling av eksisterende næringsområde med tilrettelagt infrastruktur, og at slike områder skal ligge langs

hovedveinettet. Vi gjentar fra vår merknad til KPS og KPA at eksempelvis Nordhordland Næringspark ligger langs E39 med relativt kort vei til kommune- og regionsenter Knarvik, og kort vei fra lokalsenter Ostereidet.

Med utgangspunkt i disse prinsippene vil det i neste runde ligge til rette for utvidelse av de eksisterende områdene framfor å åpne opp nye næringsområder.

Disse prinsippene sikrer de eksisterende store og strategiske næringsområdene framover. Det gir forutsigbarhet og mindre innslag av små nye næringsområder i urørt natur.

Slike prinsipper bør likevel ikke danne noe absolutt forbud mot å vurdere utvidelse av andre eksisterende næringsområder i kommunen, eller nye strategiske næringsområder dersom ny informasjon og nye viktige etableringer skulle gjøre dette aktuelt.

Markedets interesse ligger stort sett utenfor kommunens styring, men kommunen har anledning til å være langsiktig i sine arealdisponeringer – slik kommunen har vært ifht Mongstadorrådet. Vi regner med at en langsiktighet fortsatt legges til grunn for de viktigste næringsområdene i arealregnskapet.

Rekkefølgekrav i tråd med en utbyggingsavtale styrer kommunen i større grad, selv om andre statsetater gjerne er vel så viktige premissgivere. Kommunen er klar over at for omfattende rekkefølgekrav kan være med på å svekke realiseringen av et utbyggingsområde.

Vi vil også gjenta tidligere merknader knyttet til *tema infrastruktur* som kanskje ikke er tydelig nok forankret i strategidelen. Vi kommenterer dette under *utfordringer i elkraftnettet* i handlingsdelen.

Vannforsyning til innbyggere og næringsliv i kommunen er et kommunalt ansvar. Ved mulig etablering av tyngre industriell aktør på Mongstad er vi usikker på om det ut fra dagens situasjon er mulig å oppfylle alle krav til prosessvann fram til industriparken. Vi mener det vil være en styrke i forhold til kommende budsjetter og den kommunale virksomhetsplanen om behovet for å bruke kommunale ressurser på disse oppgavene framover blir forankret strategidelen av temaplan Strategisk Næringsplan for Alver.

Merknader til kapittel 4. Handlingsdelen

Vi regner med at dere alt har rettet opp i kapitel inndelingen i kapittel 4. Kapittel 4.3.2 skal være 4.2.2 - og så videre.

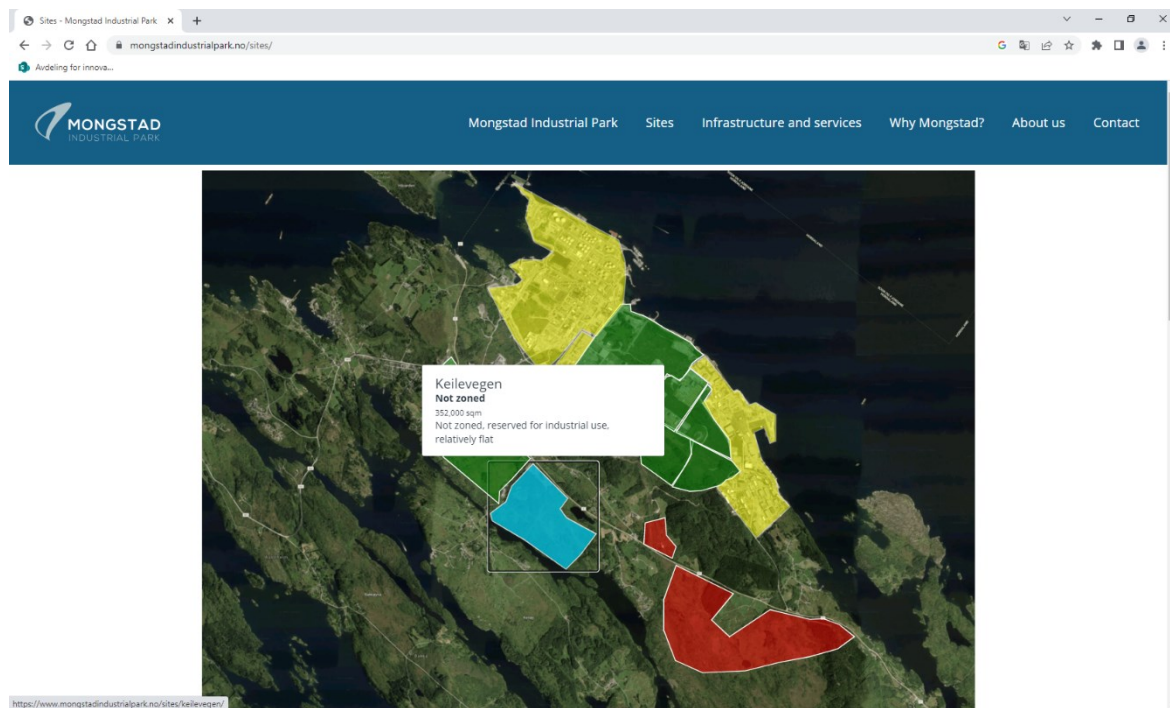
4.2.1 gir god konkretisering av tiltak og aktivitet opp mot de utfordringer presentert under kapittel 2 og overordnede mål i KSP / KPA gjengitt i kapittel 3 knyttet til «framtidsetta industri».

Vi gir vår absolutte støtte til tiltak og aktivitet knyttet til **Greenspot Mongstad (GSM)**. Invest in Bergen sin rolle som bidragsyter for utvikling av leads for mulige etableringer på Mongstad kunne vært synliggjort i kommentarfeltet her. (Dette har også en kommunal kostnad).

Tiltaket «**Utarbeide ei behovsanalyse** for å sikre byggeklart næringsareal og infrastruktur på Mongstad og i resten av kommunen» - kan konkretiseres ved å vise til behovet for å fullføre nødvendig detaljregulering av avsatte næringsområder på Mongstad som ennå ikke er ferdig regulert. Konkret sette denne aktiviteten inn i kommentarfeltet.

Gjerne formulert som i første omgang fullføre så snart som mulig pågående reguleringsprosess i Keilevegen sør. Videre starte opp prosess på næringsområdet Hope.

Kartet under fra Mongstad Industrial Park sine nettsider viser aktuelt område der reguleringsprosess pågår (Keilevegen). Det store og det lille røde området lengre i sørøst angir de resterende områdene som kommune må ta et grep for å få regulert framover.

Som vist til over under merknader til Strategidelen har vi også tidligere kommentert viktigheten av å videreutvikle andre strategiske næringsarealer i kommunen og da i særdeleshet arealreservene knyttet til Nordhordland Næringspark. Disse må selvsagt også inngå i den kommende behovsanalysen

Tiltak og aktivitet «**Vere pådrivar og samarbeide om å betre kraftsituasjonen** for å sikre energi til store omstillingsprosjekt» er et svært viktig tiltak i handlingsplanen.

Erfaring fra pågående arbeid med å sikre tilstrekkelig elkraft i nettet viser at problemstillingen bør forankres godt i viktige politiske styringsdokumenter.

Invest in Bergen bruker tid og ressurser på disse prosessene fordi elkraft er ett av de viktigste kravene fra dem som ønsker å etablere seg i regionen.

Det kan være absolutt avgjørende for å kunne bli vurdert som aktuelt næringsareal at en kan vise til slik tilgjengelighet av nok elkraft i eksempelvis 2026 /27 i stedet for 2032 eller lengre ut på 2030-tallet. Alle prosesser som kan bety kortere tidslinjer for ferdigstilling av ny spenningsoppgradering av nettet vil kunne bety et være eller ikke være for en industrietablering.

En vesentlig pågående prosess er Statnett sitt prosjekt med spenningsoppgradering Sauda Sogndal med en direkte arm til Kollsnes. («Den tredje linjen»). Som kjent er det mye som tyder på at framtidig ny direktelinje 420kV (luftspenn) fra Samnanger (eller Modalen) til Kollsnes vil berøre Alver kommune. Statnett som ansvarlig etat, vil gjennomføre dette etter

Energiloven. Statnett vil etter planen oversende sin melding med anbefalt trase til departementet i juni 23.

Etter det vi er kjent med arbeider Alver kommune nå parallelt med utredninger og analyse i pågående prosess med KPA for Alver kommune etter Plan- og bygningsloven.

Alver kommune kan tilstrebe å få til gode koblinger mellom de to planarbeidene med mål om å kunne påvirke trasevalget for den nye 420Kv linjen gjennom kommunen. Ett mål med en slik samkjøring vil være å vinne tid for realiseringen og byggingen av linjen.

Linjen vil være avgjørende for elkraftsituasjonen for Bergensregionen som sådan, og selvsagt for Kollsnes. Indirekte vil den også være svært avgjørende for elkrafttilgangen på Mongstad.

4.2.2 – «velkommen til attraktive Alver» presenterer flere viktige og relevante tiltak og aktiviteter. «Utarbeide ein regional profileringsstrategi for Nordhordland» kan være et tiltak der Invest in Bergen vil kunne ha et visst grensesnitt til prosjektet.

4.2.3 «rett kompetanse til morgendagens næringsliv» kan være et samarbeidsprosjekt med Invest in Bergen, gjerne først og fremst tiltak knyttet til «gjennomføre og oppdatere kunnskapsgrunnlag» der det pekes på Vestland fylkeskommune som mulig partner.

4.2.4 «bygge strategiske nettverk og samarbeid» er alltid vesentlig suksessfaktor. Vi støtter absolutt forslaget om å delta aktivt i «Havbyen Bergen – One Ocean», og vi setter selvsagt pris på at vi er nevnt som strategisk partner sammen med viktige organisasjoner som NNL, IUV og Kompetanseforum Nord.

Vennlig hilsen/
Regards

Vidar Totland